EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel 13.11.2007
KOM(2007) 700 lõplik

KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE

Kuidas digitaalset dividendi Euroopas täielikult ära kasutada: ühine lähenemisviis digitaalringhäälingule üleminekuga vabaneva spektriosa kasutamisel

ET ET

KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE

Kuidas digitaalset dividendi Euroopas täielikult ära kasutada: ühine lähenemisviis digitaalringhäälingule üleminekuga vabaneva spektriosa kasutamisel

(EMPs kohaldatav tekst)

SISUKORD

1. Digitaalringhäälingule üleminekuga kaasnev kasu: nn „digitaalne dividend” 3
2. Mis on digitaalne dividend? 3
3. Erakordse sotsiaalse, kultuurilise ja majandusliku väärtusega ressurss 4
4. Ainult ELi koordineerimise abil saab rakendada digitaalse dividendi kõiki võimalusi 6
5. Liikumine spektri ühise haldamise poole 7
6. Kokkuvõte 12

1. DIGITAALRINGHÄÄLINGULE ÜLEMINEKUGA KAASNEV KASU: NN „DIGITAALNE DIVIDEND"

Analoogtelevisioonilt maapealsele digitaaltelevisioonile üleminekul 2012. aasta lõpuks[1] vabaneb Euroopas tänu digitaaltehnoloogia paremale edastusvõimele ennenägematul hulgal spektriruumi. Seda spektriosa nimetatakse „**digitaalseks dividendiks**".

Digitaalne dividend on **ainulaadne võimalus rahuldada kiiresti kasvavat nõudlust traadita sideteenuste järele**.[2] Tänu sellele avaneb **ringhäälinguorganisatsioonidele piisavalt spektrit, et märkimisväärselt arendada ja laiendada pakutavaid teenuseid** ning osutub võimalikuks tagada **muudele olulistele sotsiaalsetele ja majanduslikele rakendustele** (nt lairibarakenduste kasutamine **„digitaalse lõhe"** ületamiseks)[3] juurdepääs sellele väärtuslikule ressursile. Seepärast võivad digitaalse dividendi rakendamisest **võita** kõik osapooled. Kõnealuse valdkonna meetmed toetaksid uuendatud **Lissaboni strateegia** i2010 algatust[4], milles rõhutatakse info- ja sidetehnoloogia tähtsust innovatsiooni ja tootlikkuse edendajana majanduskasvu ja tööhõive soodustamisel.

Digitaalset dividendi on võimalik täielikult ära kasutada ainult juhul, kui keskendutakse spektri kõige väärtuslikumate rakenduste otsimisele ilma eeltingimusteta. Käesolevas teatises tehakse ettepanek **ELi tasandil** koordineeritud meetmete võtmiseks, et tagada **dividendi sotsiaalselt** ja **majanduslikult optimaalne kasutamine**.

2. MIS ON DIGITAALNE DIVIDEND?

Digitaalne dividend on spektriosa, mis jääb väljapoole sagedusi[5], mida kasutatakse olemasolevate ringhäälinguteenuste osutamiseks täielikult digitaalses keskkonnas, sealhulgas praeguste avaliku teenindamise kohustuste täitmiseks.[6]

Rohkem telekanaleid väiksema spektriosaga

Müügil olevad digitaalse tihendamise süsteemid võimaldavad juba praegu edastada 6 kuni 8 standardset digitaaltelekanalit spektriosas, mida varem kasutati ühe analoogtelekanali jaoks[7], kusjuures tõhusus peaks tulevikus veelgi suurenema. Näiteks kavandab Ühendkuningriik edastada 45 digitaalkanalit väiksemas spektriosas kui oli varem vaja 7 samaväärse riikliku analoogringhäälingukanali[8] edastamiseks ning kavatseb luua kuni 20 täiendavat telekanalit vabanevas sagedusalas. Lisaks peaks digitaalne dividend suurendama enamikes liikmesriikides GSM-süsteemide spektriosa.

---

1 KOM (2005) 204 – teatis „Analoogringhäälingult digitaalringhäälingule ülemineku kiirendamise kohta".

2 Seda on tõdenud ka Euroopa Parlament, vt Euroopa Parlamendi resolutsioon „Euroopa raadiospektripoliitika suunas" (14.2.2007).

3 KOM (2006) 129 „Lairibaühenduse lõhe ületamine".

4 KOM(2005) 229 „Euroopa infoühiskond majanduskasvu ja tööhõive eest".

5 Spektriosa 174–230 Mhz (VHF sagedusala) ja 470–862 Mhz (UHF sagedusala).

6 Lisaks käsitavad mitmed liikmesriigid kasutamata sagedusalasid (vaba ala kahe teleleviala vahel) digitaalse dividendi võimaliku olulise täiendina.

7 Kõrgresolutsiooniga televisiooni puhul on vabanevat spektriosa vähem, kuna edastada tuleb rohkem teavet. Siiski on kõrgresolutsiooniga televisiooni edastamiseks vaja väiksemat spektriosa kui analoogtelevisiooni puhul.

8 Enne digitaliseerimist oli Ühendkuningriigis viis üleriigilist kanalit ja mõned piiratud piirkondlikud kanalid, mille spektriosa oli samaväärne ühe või kahe üleriigilise kanali spektriosaga.

Kõrgkvaliteetne spektriosa

Kõigil spektrivahemikel ei ole samad füüsikalised omadused: kõrgsageduslained ei edasta signaali kaugele ja ei läbi kergesti hooneid, samas kui madalsageduslainetel on mahupiirangud ja need tekitavad rohkem levihäireid. Digitaalse dividendi spektriosa on eriti huvipakkuv, kuna see moodustab osa „parimast" sagedusalast 200 MHz ja 1GHz vahel, millel on optimaalne edastamismahu ning leviala suhe. Tänu selle spektriosa signaali headele levimisomadustele on laiema leviala tagamiseks vaja vähem infrastruktuuri, mis omakorda vähendab kulusid ja parandab teenuse kvaliteeti, eelkõige signaali edastamisel hoonetesse ning kaugematesse maapiirkondadesse.

Kuid praegu väga killustatud

Digitaalset dividendi moodustav spektriosa on praegu väga killustatud suhteliselt kitsastesse sagedusvahemikesse, mis on hajutatud mitmete sagedusalade vahel ja läbi põimunud digitaalringhäälingukanalitega. Killustumusele on aidanud kaasa spektri jaotuskava, mis võeti vastu Rahvusvahelise Telekommunikatsiooni Liidu (ITU) piirkondlikul raadiosidekonverentsil, mille käigus koostati olemasoleva ringhäälingukasutuse alusel rahvusvaheline kava – Genf 2006 kokkulepe.[9] Genfi kokkuleppega on ette nähtud teatavad võimalused spektri avamiseks muu kasutuse tarbeks. Kõnealused võimalused on siiski piiratud olemasolevate tehniliste tingimustega ja tegelikult ei võimalda praegune olukord eraldada kõnealust spektriosa tõhusamaks kasutuseks muul otstarbel.

3. ERAKORDSE SOTSIAALSE, KULTUURILISE JA MAJANDUSLIKU VÄÄRTUSEGA RESSURSS

Digitaalset dividendi tuleb käsitleda ka raadiospektri nõudluse ja pakkumise tasakaalu laiemas kontekstis. See on püsivalt piiratud avalik ressurss, mille järele nõudlus tänapäeva ühiskonnas pidevalt kasvab. See on igat laadi traadita teenuste aluseks, alates professionaalsetest kasutusvaldkondadest, nagu raadionavigatsioon, satelliitsüsteemid ja radarid, kuni tarbijarakendusteni, nagu ringhääling ning tava- ja mobiilside. Hinnangute kohaselt ületab raadiospektri kasutamisest sõltuvate elektrooniliste sideteenuste kogukäive ELis 250 miljardit eurot, mis on ligikaudu 2,2 % Euroopa Liidu aastasest sisemajanduse koguproduktist. Raadiospektri olulist osa majanduskasvu tagamisel tunnistati ka i2010 algatuse raames, milles rõhutati, et spektri tõhusam haldamine soodustaks innovatsiooni info- ja sidetehnoloogia valdkonnas ja võimaldaks pakkuda Euroopa kodanikele taskukohasemaid teenuseid.

Seepärast on üldsuse huvides hallata digitaalset dividendi võimalikult tõhusalt ja tulemuslikult, et rahuldada võimalikult suurt nõudlust, ning kõrvaldada takistused selle tõhusa rakendamise teelt. Kõnealune eesmärk on ELi spektripoliitika üks nurgakivi ja moodustab osa komisjoni peamistest ettepanekutest elektroonilisi sideteenuseid reguleeriva raamistiku käimasoleval läbivaatamisel.

Digitaalse dividendi nõuetekohase haldamise korral on kasutusvõimalused laiad, kuna peaaegu kõiki tavapäraseid traadita rakendusi võib selles spektriosas kasutada. Kõige

[9] KOM (2005 461 „ELi spektripoliitika prioriteedid digitaalringhäälingule ülemineku puhul seoses Rahvusvahelise Telekommunikatsiooni Liidu (ITU) läheneva piirkondliku raadiosidekonverentsiga aastal 2006 (RRC-06)". Konverentsi üksikasjad on kättesaadavad aadressil http://www.itu.int/ITU-R/conferences/rrc/rrc-06/index.asp.

paljulubavam nendest võimalustest on siiski **elektrooniliste sideteenuste** valdkond.[10] Digitaalse dividendi spektriosa sobiks hästi vähemalt kolme laia teenustevaldkonna puhul. Mitmed liikmesriigid juba kaaluvad mõne valdkonna võimalusi.

(1) **Traadita lairibaside.** „Piiramatu juurdepääs lairibaühendusele kõigi jaoks" on infoühiskonna järgmine väljakutse. Juurdepääs traadita ühendusele on tõenäoliselt kõige paljulubavam vahend „lairibaühenduse lõhe" ja **„digitaalse lõhe"** ületamiseks, eelkõige kaugemates maapiirkondades.[11] Juurdepääsul lairibaühendusele on tänu tootlikkuse suurendamisele ja sotsiaalsele mõjule oluline mõju Euroopa majanduse **konkurentsivõimele**.[12] Traadita ühendus pakub samuti alternatiivse platvormi, mis suurendab konkurentsi ja kiirendab lairibaühenduse rakendamist. Traadita lairibaühendusel on potentsiaal toetada ka **avaliku julgeoleku** rakenduste (nt kodanikukaitse ja katastroofijärgse taastamise teenused) üleeuroopalist koostalitlusvõimet. Sama spektriosa võib kasutada **mobiilside levi** parandamiseks ja pikemas perspektiivis **kiire mobiilandmeside teenuste** kasvava nõudluse rahuldamiseks. Samuti võib lairibaühendust kasutada uuenduslike ringhäälinguteenuste osutamisel tulevikus.

(2) **Täiendavad maapealsed ringhäälinguteenused.** Seoses üleminekuga digitaalsetele ja kõrglahutusega teenustele on ringhäälingu valdkonnas algamas suurte muutuste ja uuenduste ajajärk. Ringhäälingukanalite arvu suurenemine soodustab **meediapluralismi**, **meedia infosisu tootmist** ning **kõrgekvaliteediliste ja interaktiivsemate teenuste pakkumist vaatajatele**. Seepärast on asjakohane, et ringhäälinguorganisatsioonidel võimaldatakse digitaalringhäälingule üleminekul tehtud jõupingutuste ja investeeringute eest taotleda õiglast osa digitaalsest dividendist.

(3) **Mobiilne multimeedia.** Info- ja sidetehnoloogia sektori **kõige uuenduslikumad rakendusvaldkonnad** on **mobiiltelevisiooniteenusted** ja satelliitidega seotud ringhäälinguteenused, millel on muljetavaldavad kasvuväljavaated.[13]

Lisaks on teisi kasutusvaldkondi (litsentseerimata spektrikasutus)[14], kus juba kasutatakse või võiks kasutada digitaalse dividendiga hõlmatud sagedusi (nt väikese võimsusega lähitoimeseadmed, mis töötavad väga väikeses sagedusribas, nagu meditsiiniline telemeetria, kuuldeaparaadid või eelkõige raadiosagedustuvastus (RFID), millele praegu Euroopas ultrakõrgsagedusalas eraldatud spektriosa võib lähiaastatel piirata kasvu ja uute rakenduste leidmist selles valdkonnas).

---

10 Nagu selgub ka Prantsusmaa raadioside nõuandekomisjoni 10. oktoobri 2007. aasta aruandes, mis on kättesaadav aadressil http://www.arcep.fr/uploads/tx_gspublication/rapport-ccr-151007.pdf.

11 EL25-s keskmiselt oli lairibaühendus kättesaadav rohkem kui 90 %-le linnarahvastikust, kuid ainult 71 %-le maapiirkondade rahvastikust (komisjoni 2007. aasta jaanuari hinnang).

12 Lairibaühendus on teadmistepõhise majanduse alusinfrastruktuur ja on oluliselt suurendanud info- ja sidetehnoloogia majanduslikku mõju, tagades viimastel kümnenditel ligikaudu poole tänapäeva majanduse tootlikkuse kasvust.

13 Nt mobiiltelevisiooniteenuste turuväärtuseks hinnatakse 2011. aastal 7 kuni 20 miljardit eurot ja kõnealuseid teenuseid kasutab 200 kuni 500 miljonit klienti kogu maailmas (McKinsey Quarterly, märts 2006).

14 Spektriosa tuleks eraldada ka teatavatele analoograkendustele, mis praegu kasutavad ultrakõrgsagedusala, nt programmitootmise ja erisündmuste edastamise (*Programme-Making and Special Events*) teenused või juhtmeta mikrofonid.

Digitaalset dividendi tuleb käsitada erakordse sotsiaalse, kultuurilise ja majandusliku potentsiaaliga avaliku ressursina, nt hiljuti koostatud hinnangu kohaselt annab see järgmise 20 aasta jooksul Ühendkuningriigi majandusele 7,5 kuni 15 miljardit eurot tulu.[15]

4. AINULT ELI KOORDINEERIMISE ABIL SAAB RAKENDADA DIGITAALSE DIVIDENDI KÕIKI VÕIMALUSI

Euroopa seisab silmitsi vajadusega tagada digitaalse dividendi optimaalne kasutamine. Järgmistel kuudel ja aastatel dividendi haldamise, jaotamise ja määramisega seotud otsused ei mõjuta ainult Euroopa info- ja meediasektori konkurentsivõimet, vaid ka Euroopa uuendusvõimet, et vastata sotsiaalsetele ja majanduslikele väljakutsetele.

Digitaalne dividend ei tunne piire

Raadiolaineid ei takista riigipiirid: mida tugevam on saatevõimsus, seda kaugemale signaal kavandatud levialast levib, ja võib sellega häirida teisi samas või kõrvalolevas spektrivahemikus toimivad süsteeme. Häirete vältimine on spektri haldamise ja piiriülese koordineerimise tehniline põhjendus. See oli ka põhjus, miks Genf 2006 kokkulepe sõlmiti rahvusvahelisel tasandil.

Digitaalse dividendi kõigi võimaluste avamine tehniliste tõkete kaotamise teel

Nagu eespool märgitud, on digitaalse dividendi hulka kuuluv ultrakõrgsagedusala hajutatud kitsastesse sagedusvahemikesse kogu kõnealuse spektriosa lõikes vastavalt Genf 2006 kokkuleppega kehtestatud jaotuskavale. Seepärast on väga keeruline, kui mitte võimatu leida dividendile muid kasutusvõimalusi. Vabad spektrivahemikud on tihti liiga kitsad, et olla tasuvad uute teenuste pakkumisel, ja Genf 2006 kokkuleppe killustatud rakendamine riiklikul tasandil piirab veelgi nende arendamise võimalusi. Seepärast takistavad dividendi uuenduslike kasutamisvõimaluste rakendamist madal spektritõhusus ja vajadus seadistada seadmed vastavalt kohalikele tingimustele.

Avalik arutelu, mille korraldas **raadiospektripoliitika töörühm** digitaalset dividendi käsitleva arvamuse koostamisel[16], osutas, et **paljud võimalikud dividendi kasutusvõimalused jäävad lihtsalt tekkimata, kui juurdepääsu liikmesriikides paremini ei koordineerita**. See omakorda vähendab digitaalse dividendi üldist väärtust. Selle takistuse ületamiseks tuleb **digitaalse dividendi spektriosa „korrastada"**, et muuta see lihtsamini kasutatavaks ja **piiriüleselt ühtsemaks**. Seda on võimalik teha **Genf 2006 kokkuleppe** alusel ja kooskõlas naaberriikidega sõlmitud rahvusvaheliste lepingutega, tehes ELi sisenõuete täitmiseks väiksemaid kohandusi. Kuid see on **võimalik ainult** juhul, kui **liikmesriigid teevad koostööd** ning **ELi osa digitaalse dividendi spektriosa haldamisel** suurendatakse.

Lisaks sellele lihtsustaks spektri tõhusam koordineerimine ELi tasandil **ELi koostalitust**, vähendades seega teatavatele sektoritele ja turuosalistele soodustusi tegevaid **konkurentsimoonutusi** ühisturul ning luues praegustele ja uutele turuosalistele võimalusi uuenduslike traadita teenuste turuletoomiseks.

---

15 Ofcom, UK Digital Dividend Review project. Hinnang on „konservatiivne".

16 Raadiospektripoliitika töörühma arvamus ELi spektripoliitika mõjude kohta digitaalsele dividendile. Kogu tekst on kättesaadav aadressil http://rspg.ec.europa.eu/doc/documents/opinions/rspg07_161_final_op_digdiv.pdf.

Mastaabi- ja mitmekülgsussääst on digitaalse dividendi paljude kasutusvõimaluste puhul otsustava tähtsusega

Enamik investeeringuid uude traadita tehnoloogiasse tehakse praegu Euroopa või maailma tasandil. Paljud võimalikud digitaalse dividendiga seotud rakendused on massituru teenused, mille puhul on Euroopa tasandil koordineerimisega saavutatud tõhus **siseturg** hädavajalik, et soodustada uue tehnoloogia kasutuselevõtuks vajalikke investeeringuid. **Innovatsiooni** kui „Lissaboni strateegia" ühte nurgakivi saab edendada ainult liikmesriikide koostöös, kui juurdepääsu digitaalsele dividendile võimaldatakse ühtsetel ja paindlikemal tingimustel. Koordineerimine annaks hoogu uute ning kindlate tööstus- ja ärivõimaluste rakendamisele ning majanduskasvu kiirendamisele. Killustatud digitaalne dividend võimaldab tõenäoliselt arendada ainult kohalikke või niširakendusi, mis ei ole edu saavutamiseks piisavalt mastaapsed. Ühtne lähenemisviis kogu ELis aitab samuti vähendada piirkondlikke erinevusi sellistes ELi poliitika valdkondades nagu e-tervis, e-haridus ja muud avalikku huvi pakkuvad teenused.

Võrdlus: digitaalse dividendi areng väljaspool Euroopat

Digitaalse dividendi tähtsusele on pööratud palju tähelepanu ka väljaspool Euroopat ja selle olulisust on tunnistanud mitmed valitsused maailma eri piirkondades.

- Ameerika Ühendriikides vabastavad ringhäälinguorganisatsioonid pärast analoogtelevisioonilt üleminekut 2009. aastal ligikaudu poole ultrakõrgsagedusala spektriosast, mis on digitaalse dividendina juba reserveeritud ümberjaotamiseks uutele teenustele, peamiselt 2008. aasta jaanuaris kavandatud tehnoloogianeutraalsete oksjonite teel. Lisaks on koostamisel reguleerivad kavad, mille alusel võimaldatakse „intelligentsetel" seadmetel kasutada nn „vaba ala" kahe telejaama leviala vahel.

- Jaapanis on vabastatud või kavandatud tehnoloogianeutraalseks jaotamiseks oksjonite teel märkimisväärne osa ringhäälinguspektrist.[17]

Eespool nimetatud sammud võimaldavad kõnealustel majandustel pakkuda uusi ja uuenduslikke teenuseid ja rakendusi (nt mobiilne multimeedia, traadita lairibaühendus, kodanikukaitse ja katastroofijärgse taastamise integreeritud infrastruktuur), andes vastavatele valdkondadele konkurentsieelise.

Ühtne lähenemisviis digitaalse dividendi haldamisel tugevdab Euroopa üldist konkurentsivõimet rahvusvahelisel turul ja kindlustab Euroopa telekommunikatsiooni- ja infotehnoloogiasektori positsiooni. Sellega kindlustatakse ka digitaalse dividendi spektriosa jaotamine vastavalt Euroopa vajadustele ja tagatakse, et seda ei „mõjuta" edukad rakendused mujal maailmas.

Euroopa ei või jääda kõrvale. Äärmiselt oluline on tegeleda strateegiliselt digitaalse dividendiga seotud võtmeküsimustega.

5. LIIKUMINE SPEKTRI ÜHISE HALDAMISE POOLE

Digitaalne dividendi spektriosa „korrastamine"

[17] Ligikaudu 50–60 MHz.

Asjakohane spektri haldamine on oluline, et tagada digitaalse dividendi optimaalne kasutamine ja kõrvaldada mis tahes tehnilised tõkked võimalikele kasutajatele võrdsete võimaluste loomise teelt.

Komisjoni algatatud varasemad tehnilised uuringud[18] on selgelt osutanud, et häirete tõttu ei saa standardseid digitaalringhäälinguteenuseid ja põhjalikult erinevate sidevõrkude kaudu edastatavaid teenuseid „põimida" samadesse spektrivahemikesse. Probleemi on võimalik lahendada, määratledes külgnevad või tihedalt seotud **spektrivahemikud**, et luua selliste **teenuste „kogumid"**, mis kasutavad **samasugust sidevõrku**. Digitaalse dividendi praeguse killustatuse tõttu ei ole siiski võimalik selliseid kogumeid ühises spektrivahemikus luua. Seda oleks võimalik teha ainult kõigi liikmesriikide ühiste jõupingutustega, kuna spektri haldamisel tuleb teha piiriülest koostööd.

Koostöö

Seepärast teeb komisjon ettepaneku koostada **ELi tasandil ühine spektrikava**. Tänu sellele paraneks **spektritõhusus** võrreldes tasemega, mida oleks võimalik saavutada liikmesriikide tasandil, kusjuures digitaalse dividendi üldine jõudlus ja kasutusvõimalused suureneksid.

Paindlikkuse säilitamine erinevuste käsitlemiseks liikmesriikide tasandil

Komisjon tunnistab, et spektri kasutus võib eri liikmesriikides olla erinev, kuna see sõltub konkreetsest ringhäälingukeskkonnast, eelkõige maapealse televisiooni kasutamise ulatusest, peamiselt avaliku teenindamise kohustuste täitmisel. Riiklikes kavades on digitaalringhäälingule ülemineku ajastuses ja strateegias selged erinevused, mida tuleb samuti arvesse võtta. Seepärast tuleks ühist spektrikava **rakendada järk-järgult** ja piisavalt **paindlikult**, et võtta arvesse põhjendatud riiklikke erinevusi nagu kohalik sotsiaalne olu ja turutingimused. Tehnoloogia kiiret arengut arvesse võttes tuleks mis tahes ühist spektri haldamist pidevalt läbi vaadata, et vajaduse korral teha asjakohaseid muudatusi.

Ettevalmistustööd

Spektrivahemike ühtlustatud koondamise lihtsustamiseks teeb komisjon ettepaneku alustada mitmete **oluliste väljakutsetega** seotud ettevalmistustöödega. See hõlmab teatavat tüüpi võrku ja seotud teenustekogumit teenindava sagedusvahemiku suuruse, piiride ja juurdepääsutingimuste kindlaksmääramist ning ühtlustatud koondamisele paindlikuks ja teostatavaks üleminekuks vajaliku ajakava ja vahendite hindamist. Ettevalmistustööd peaksid hõlmama vajaduse korral ka teenuste uutele sagedusvahemikele ümbersuunamisega seotud haldus- ja tehniliste kulude määratlemist ning kulude vältimatuse korral nende minimeerimist. Oluline on soodustada ka infrastruktuurilahenduste ohutut ja vastutustundlikku väljaarendamist ja kasutusele võtmist ning uurida nende mõju pikas perspektiivis.

Pärast ühtlustatud lähenemisviisile üleminekuks tehtud ettevalmistusi võtab komisjon spektrivahemike koondamiseks vastu ühenduse siduva õigusakti.

„Rakenduste kogumite" loomine ühistes spektrivahemikes

---

18 Komisjoni volituse alusel Euroopa postside- ja telekommunikatsiooniadministratsioonide konverentsi (CEPT) koostatud aruanne digitaalse dividendi ühtlustamisvõimalustega seotud tehniliste kaalutluste kohta (A osa ja B osa).

Spektri koondamist on kavandatud kohaldada digitaalse dividendi põhiosa, st ultrakõrgsagedusala suhtes.[19] See oleks „tipptasemel" spektri korraldus, mille alusel saaks arendada riiklike ja üleeuroopalisi kavasid, millega määrataks kindlaks, mil määral tagada spektri paindlikkus riiklikul tasandil, võimaldades iga kogumi puhul eri määral üleeuroopalist ühtlustamist.

Konkreetselt peaks koondamine põhinema **kolmel sagedusvahemikul**, mida kasutavad kolm kõige levinumat võrgutüüpi:

Võrgutüüp igas sagedusvahemikus	Spektri haldamise koordineerituse määr
1) **Ühesuunalised suure võimsusega võrgud:** (st peamiselt paiksed ringhäälinguteenused): UHF seda osa tuleks kasutada, et tagada **praeguste teleprogrammide jätkumine** digitaalsel kujul[20] (mis on ametlikult väljaspool digitaalse dividendi spektriosa) ja kaasata asjakohased vahendid **uute ringhäälinguvajaduste** rahuldamiseks selles traditsioonilises võrgustruktuuris.	**Riiklik haldamine** (dividendi riiklik osa + riiklike telekanalite tegevuse jätkamine). UHF kõnealuse osa tehniliste kasutustingimuste suhtes ei kohaldataks ametlikku ELi ühtlustamist. Seepärast haldab kõnealust osa jätkuvalt iga liikmesriik kooskõlas Genf 2000 kokkuleppega. Võimaluse korral tuleks väljaspool kõnealust sagedusvahemikku praegu toimivad telekanalid järk-järgult ümbersuunata sellesse kokkulepitud sagedusvahemikku, kohaldades Genf 2006 kokkuleppe muudatusmehhanisme.
2) **Ühesuunalised keskmise või väikese võimsusega võrgud** (kasutatakse tavaliselt mobiilsete multimeediateenuste ning uuemat tüüpi ühendatud ringhäälingu- ja sideteenuste puhul).	**Riiklik haldamine koos valikulise ELi koordineerimisega.** Sagedusvahemik on mitteainuõiguslikul alusel kättesaadav liikmesriikidele, kes soovivad saada kasu mastaabisäästust ja lihtsamast spektri koordineerimisest kõnealust tüüpi võrkude rakenduste puhul. See peaks tagama ka aja jooksul samalaadsete teenuste koondumise samasugustesse sagedusvahemikesse. See annaks võimaluse tasuvate **mobiiltelevisiooniteenuste** turuletoomiseks.[21]
3) **Kahesuunalised väikese võimsusega võrgud:** (st tavaliselt paiksed ja mobiilsed lairibaühenduse teenused): see kogum võiks samuti hõlmata muid rakendusi, nagu uuenduslikud madala võimsusega ringhäälinguteenused.	**ELi ühtlustamine paindlikul viisil**, et järk-järgult rakendades võtta arvesse riiklikke piiranguid.

[19] Digitaalne dividend hõlmab ülikõrgsagedusala (VHF) ja ultrakõrgsagedusala (UHF) sagedusi. VHF sagedusala on UHF sagedusalast palju väiksem, spektri leviga seoses vähem atraktiivne ja seega lihtsama kättesaadavusega. Seepärast võib VHF sagedusala optimeerida ilma ELi koordineerimiseta.

[20] See on ka UHF osa, mida tuleks esmajärjekorras kasutada praeguste ja tulevaste avaliku teenindamise kohustuste täitmiseks.

[21] Vt lähemalt komisjoni ettepaneku kohta seoses mobiiltelevisiooniga komisjoni teatist KOM (2007) 409 „Mobiiltelevisiooni siseturu tugevdamine", 18.7.2007.

Üldise koondamise illustreerimiseks on esitatud järgmine joonis:

Ühise spektri sagedusvahemikud (kogumid)

470 MHz <----------UHF sagedusvahemik----------> 872 MHz

AINULT RIIKLIKU HALDAMISE ALLA KUULUV SPEKTRIOSA — ELI TASANDIL KOORDINEERITAV SPEKTRIOSA

Praeguste teleprogrammide ja **raadioteenuste** jätkamiseks kasutatav spektriosa Vaba spekter digitaalse dividendi riikliku osa kasutamiseks. Näited teenustest: rohkem teleteenuseid, kõrglahutusega televisioon.	Näited teenustest: kitsaribaline mobiiltelevisioon	Näited teenustest: traadita lairibaühendus, kiire mobiilandmeside
Ühesuunalised võrgud (suure võimsusega)	Ühesuunalised võrgud (väikese või keskmise võimsusega)	Kahesuunalised võrgud (väikese võimsusega)

digitaalset dividendi moodustav spektriosa.

6. KOKKUVÕTE

Üleminekul analoogringhäälingult digitaalringhäälingule tekkiv digitaalne dividend on ainulaadne võimalus edendada traadita side arengut ja ringhäälingusektorit. See aitaks oluliselt kaasa konkurentsivõimet ja majanduskasvu käsitleva Lissaboni strateegia eesmärkide saavutamisele ning Euroopa kodanike mitmesuguste sotsiaalsete, kultuuriliste ja majanduslike vajaduste rahuldamisele.

Digitaalsest dividendist saadavat kasu on võimalik täielikult ära kasutada ainult liikmesriikide ning kõigi sidusrühmade toetusel ja aktiivses koostöös ning juhul, kui kiidetakse heaks spektri haldamise ühine lähenemisviis.

Kuna digitaalne dividend muutub mõnedes liikmesriikides juba kättesaadavaks ja ELi üleminek digitaaltelevisioonile peaks olema lõppenud 2012. aastaks, tuleb viivitamata algatada otsustamismenetlus digitaalse dividendi kasutamist käsitleva ühise lähenemisviisi kohta.

Seepärast kutsutakse liikmesriike üles:

– koostöös komisjoniga lihtsustama uute teenuste rakendamist ja määratlema digitaalse dividendi ühised spektrivahemikud, mida saab optimeerida rakenduste kogumitega.

Komisjon kavatseb:

– valmistada ette vajalikud meetmed ühiste spektrivahemike reserveerimiseks ja koordineerimiseks ELi tasandil.

Euroopa Parlamenti ja nõukogu kutsutakse üles arutama käesolevas teatises esitatud ühist lähenemisviisi ja kiitma heaks kavandatud meetmed.